

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

6. An criminosi iam emendati sint vigore Edicti denunciandi? Sed
difficultas est de Hæretico formali, quia semper dubitare potest, an re
vera sit emendatus? Et quid de Confessario solicitante in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Ex Edicto DD. Inquisitor. &c. Ref. VI. &c. 381.

reos nostri sacri Tribunalis esse ante præviam correctionem denunciandos; Et hos DD. ego plena manu adduxi in p. 1. r. 4. r. 2. quia denunciatio nostri sacri Tribunalis non intendit tantum emendationem fratris, quantum punitionem delicti. Et ideo hanc sententiam tenet post hæc scripta visus amicissimus, & doctissimus, dominus meus Transmura in r. de Corret. frat. post suum simul. fidei, seu de oblig. revelandi Hæreticos, in quo Tractato, me citato, fuisse, & solidè probat delicta in Edictis Dominorum Inquisitorum contenta esse sine præviam correctione Inquisitoribus revelanda, add illum, & non pigebit.

23. Hinc in omnium sententia refellenda venit opinio amicissimi, & docti viri Partis Lezana in summa 99. Reg. cap. 10. num. 34. asserentis, Confessarium sollicitantem de quo probabiliter speratur emendatio, non denunciandum esse ante præviam correctionem; refellenda inquam, venit hæc opinio: nam in his casibus, ut observat Granados in 2. 2. D. Thom. contr. 3. tract. 12. disp. 5. sect. 4. num. 33. non sufficit probabilitas, quia cum hac stare potest prudens timor, quod delictum perseverabit, & communitas graviter lædatur. Opus est igitur certissima, & firma existimatio ut loquitur D. Thom. in 2. 2. q. 33. art. 7. ita ut certò moraliter correctio speretur: sed ego quæro, ista firma, & certa existimatio, quando in his casibus sperari potest: ita ut quis non sit dubius futuri eventus? certè ferè nunquam; igitur omnia crimina in Edictis Dominorum Inquisitorum contenta ad illos referenda erunt, sine ulla præviam correctione fraterna: capiendæ sunt enim istæ vulpecule, ne demoliantur vineam; unde non approbo doctrinam novissimè editam apud Portel. in Respons. Mor. par. 2. casu 43. num. 7.

RESOL. VI.

An criminosi jam emendati sint vigore Edicti denunciandi?

Sed difficultas est de Hæretico formali, quia semper dubitari potest, an re vera sit emendatus?

Et quid de Confessario sollicitante in confessione in prædicto casu? Ex p. 1. r. 4. Ref. 3.

§. 1. Affirmativè respondeo cum Sanctarello in tr. de hæres. cap. 9. num. 11. Sancio in selectis disp. 11. num. 52. Bonacina in tract. var. disp. 6. punct. 3. num. 9. & punct. 2. num. 3. Azorio par. 1. lib. 8. cap. 19. quest. 9. Suarez tract. de fide, disp. 40. sect. 4. num. 13. Sallonio 2. 2. q. 68. art. 1. de Edictis Superiorum, regul. 3. Rojas singul. 3. num. 33. Paramo de orig. Inquis. lib. 3. q. 8. n. 90. & aliis ex ratione supra allata: quia videlicet, denunciatio istorum tendit ad punitionem, & non ad correctionem.

2. Sed contrariam sententiam docet Sotus l. 3. q. 5. art. 5. Molfesius in summa, tom. 1. tract. 7. cap. 24. n. 21. Genuensis in praxi cap. 18. n. 6. Naldus in summa, verb. Accusare, n. 1. Victorellus in Notis ad Manuale Navar. cap. 25. n. 33. Finellius tract. de cas. reserv. casu 2. n. 8. in fine Zanardus in director. Confessor. part. 3. c. 31. Rodericus Acugna, in tract. de Confess. sollicit. quest. 3. num. 15. & ibi Freitas n. 34. Megala in 1. part. lib. 1. cap. 5. num. 26. Portel. in addit. ad dubia regular. verb. sollicitare feminas, n. 18. ubi sic ait: Si femina sollicitata certò sciat, Confessorem esse penitentem, & moraliter intelligat, penitentiam illius de præterito esse veram; non tenebitur denunciare: quia finis denunciationis est emendatio proximi; cum verò femina intelligat, moraliter Confessorem esse emendatum, cessabit obligatio denunciationis; quia cessavit finis illius, qui erat emendatio proximi. Ita Portel. Idem docet Peirinus in pri-

vil. ordin. Minimor. tom. 2. Constit. 4. Gregor. XV. §. 6. num. 3. ita asserens: [Si mulieri sollicitata constet de emendatione sollicitantis, non tenebitur denunciare, quia, cum probaverimus, hoc peccatum fratrem, correctionem admittit, si hæc profuit, vel sine hac peccatum est emendatum, non est, cur ad denunciandum procedatur.] Ita ille.

3. Sed in hac sententia difficultas est cognoscere, quando quis teneatur emendatus, ut quis non teneatur secundum opinionem supradictorum DD. ex præcepto Edicti denunciare. Felinus in cap. testimonium de testib. Confessionem sacramentalem asserit, probare aliquem esse emendatum. Genuensis in praxi, cap. 18. num. 6. putat, quod possit præsumi emendatio, si talis consequutus fuisset Iubilæum. Homobonus de exam. Eccles. part. 1. tract. 7. cap. 7. quest. 33. Freitas in addit. ad tract. de Confess. sollicit. quest. 8. num. 32. Ricc. p. 2. decis. 259. num. 14. & alij asserunt, quod qui per triennium benè vixerit, emendatus præsumitur. Alij qui verò putent, id arbitrio boni viri remittendum esse, qui, considerata qualitate personarum, totum judicabit cum prudentia, & maturitate: quia difficile est cognoscere correctionem hujusmodi personarum. Et ita loquens etiam de Hæreticis notavit Freitas ubi supra q. 18. n. 39. in fine.

4. Limitat tamen hanc sententiam Fagundez tr. 2. Sup. hoc ibi lib. 6. cap. 4. num. 17. & alij quoad Hæreticum formalem: quia semper dubitare possumus, an reverà sit emendatus: sunt enim Hæretici valde subdoli, & concepti hæresim retinere non valent, quin alios doceant. Et hoc notavit specialiter locum habere in casu hæresis formalis: nam in aliis casibus criminosis emendati non sunt denunciandi, sicut supra corrigendos esse affirmavit.

5. Sed Genuensis in praxi, cap. 18. num. 6. qui citat Locatum, & Megalam in 1. p. lib. 1. cap. 5. num. 26. r. 1. ref. admittit supradictam limitationem, quoad Hæreticum, qui dogmatizando nocuisset Reipublicæ: nam in tali casu putant esse denunciandum, ut illi satisfaciatur: & sic etiam sentit Molfesius in summa, tom. 1. tract. 7. cap. 24. num. 21.

RESOL. VII.

An Confessarius emendatus sit à penitente denunciandus?

Et an Hæreticus emendatus sit denunciandus? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 23.

§. 1. Negativè respondet Soula de Confess. sollicit. tract. 2. cap. 6. concl. 4. num. 16. Lezana in sum. 99. Regular. cap. 19. num. 34. Acugna quest. 3. num. 15. Peyrinus tract. de privileg. Minim. tom. 2. const. 4. Gregor. XV. §. 9. num. 31. Castrus Palaus tract. 4. disput. 9. punct. 10. num. 1. & ideo Io. Sancio in selectis disp. 11. num. 15. asserit: Si multi sint anni elapsi post factam sollicitationem, & credatur verisimiliter emendatum jam esse Confessarium non erit depunitionandus, hoc enim pia conditio humana pati videtur, ut post longum tempus admitti criminis non deferatur ad punitionis Tribunal delinquens, sed præsumatur emendationem jam consequutam esse; tres verò annos exigit communis DD. ad emendationem præsumendam in criminoso. Hæc Sancio; & hanc sententiam à fortiori docebant DD. asserentes hæreticum emendatum non esse denunciandum, quorum nomina invenies in p. 1. tract. 4. resol. 3. ratio est, quia obligatio edictorum videtur cessare, posita emendatione Confessarii, sicut cessante causa cessat effectus, causa enim obligationis denunciandi hæc videtur esse, ut Confessarius emendetur,

Sup. hoc ibi dem.

dem §. Sed ego ref. in ref. præterita, §. Postea in fin. & infra ref. §. cursum à lin. 2. & in ref. §. Ad id paulo post init. & in r. 99. §. 2. à lin. 6. & verbi vide.

Quæ hic est Ref. antec. dens.